

The Planter's Eye

Oudolf's Garden Dreamland

The Planter's Eye

Oudolf's Garden Dreamland

In the Netherlands, most garden designers initially came from a background as nurserymen. Since the start of a further education course for landscape design in 1948, and the associated official recognition of the profession in the Netherlands, most garden designers have been forgotten or pushed into second place. It was said that they were engaged only in gardening, these nurserymen-designers and lovers of greenery. The underlying idea was that only after years of maintenance something of a potential masterpiece could be made visible. The emergence of the landscape designer furthered the differentiation from the craftsmanlike work of the garden designers. In the Netherlands, the profession of landscape designer arose from the need for a practised eye for the large-scale work of arranging the landscape, constructing new polders, unemployment relief projects and land consolidation. At the present time, several of the forgotten garden architects are creating an international furore with designs using a broad assortment of new plants. The test and model garden at the Oudolf commercial nursery in Hummelo probably shows most clearly the essence of these innovations. The work done at this nursery is essentially part of an age-old tradition going back beyond the seventeenth century. In fact historically speaking Dutch garden design manifests itself primarily in the form of the nurseryman's art. Well-known names in the history of public parks and private gardens, such as Henrik Copijn, Leonard Springer, Dirk Tersteeg, Klaas van Nes and Mien Ruys, grew up in nurseries and started their careers there. It was only after the Bond van Nederlandse Tuinarchitecten (Association of Dutch Garden Designers, later the NVTL) was founded in the 1920s that the request was made to separate nursery activities and design for reasons of competition. The BNT was of the opinion that a garden designer should be an independent advisor. Mien Ruys, who in 1937 moved the design department of the Moerheim nursery from Dedemsvaart to Amsterdam, was criticised for years afterwards for her ambiguous position. From her base in Amsterdam she was able to incorporate perennials into contemporary architectonic designs in a creative manner. Klaas van Nes, the son of a well-known

Tuinarchitecten hadden in Nederland oorspronkelijk een achtergrond als kweker. Sinds de start in 1948 van een hogere beroepsopleiding voor de landschapsarchitect, en daarmee de officiële introductie van dit beroep in Nederland, zijn de meeste tuinarchitecten in de vergetelheid geraakt of naar het tweede plan verschoven. Ze zouden zich alleen maar met tuinieren bezighouden, deze kwekers-ontwerpers en liefhebbers van het groen. Want pas na jarenlang onderhoud, zo was de gedachte, kon iets van een potentieel meesterwerk zichtbaar worden gemaakt. De komst van de landschapsarchitect bevorderde de scheiding met het ambachtelijke werk van de tuinarchitecten. Het beroep van landschapsarchitect was in Nederland ontstaan uit de behoefte aan een geoefend oog bij de grootschalige werken van landschapsinrichting, de aanleg van nieuwe polders, werkverschaffingsprojecten en ruilverkavelingen. Een aantal van de vergeten groep tuinarchitecten maakt momenteel internationaal furore met ontwerpen waarin een rijk assortiment aan nieuwe planten wordt gebruikt. De voorbeeld- en proeftuin van verkoopkwekerij Oudolf in Hummelo geeft waarschijnlijk het helderst de essentie van de vernieuwing weer. Het werk op deze kwekerij past in wezen in een hele oude traditie, die verder teruggaat dan de zeventiende eeuw. In feite manifesteert de Nederlandse tuinarchitectuur zich, historisch gezien, vooral als een kwekerskunst. Bekende namen die verbonden zijn met openbare parken en privé-tuinen, zoals Henrik Copijn, Leonard Springer, Dirk Tersteeg, Klaas van Nes en Mien Ruys, zijn opgegroeid op kwekerijen en zijn er hun carrière begonnen. Pas na de oprichting van de Bond van Nederlandse Tuinarchitecten (later NVTL), in de jaren twintig, werd uit overwegingen van concurrentie de oproep gedaan kwekerijactiviteiten en ontwerpen te scheiden. De BNT was van mening dat een tuinarchitect een onafhankelijk adviseur diende te zijn. Mien Ruys, die in 1937 de ontwerpafdeling van kwekerij Moerheim in Dedemsvaart naar Amsterdam overbracht, kreeg daarna nog jarenlang kritiek op haar dubbele positie. Vanuit Amsterdam wist Ruys op een creatieve manier vaste planten in eigentijdse architectonische ontwerpen te verwerken. Klaas van Nes, zoon van een Nederlandse boomkweker, verkocht zijn kwekerij om zich, weliswaar met een speciale opdracht in beplantingen, te ontwikkelen tot landschapsarchitect en stedenbouwkundige.

Dutch tree-nurseryman, sold his nursery in order to become a landscape designer and urban planner, though with a special assignment for greenery.

Wild plants in garden design

In the latter decades of the nineteenth century, gardening grew into a popular occupation for well-off people. The number of 'garden specialists' increased considerably. The upheaval in gardening was at that time partly due to the better distribution of hardy plants. A number of pioneers from England were able to conquer the world with what was called the *herbaceous* border, a rectangular area of the garden planted with perennial, natural-looking and herb-like plants. Gertrude Jekyll was already of a certain age when she wrote what many people found to be inspiring articles in William Robinson's magazine *The Garden* and the popular journal *Country Life*. The suburban middle classes, who originated from the larger cities, embraced this new hobby with obvious pleasure in their private gardens, which were small compared to the landscaped parks of the aristocracy. There was growing interest in clubs specialising in one particular group of plants. Nurserymen also took advantage of this development and concentrated on a single family or group of plants. The most notable among them were those that focused on wild plants, although at first sight cultivation of plants seems to be irreconcilable with wild growth. Pioneers in the Netherlands included the *De Teunisbloem* nursery in Overveen, run by the wild plant expert Cees Sipkes, and the *Duinvoet* nursery in Wassenaar, owned by the architect J.P. Fokker. Scientific developments in horticulture and the import and cultivation of plant material had an effect on garden design. There was in addition an increasing scientific interest in the geographical knowledge about plants which had been acquired by mapping wild plants in protected natural areas. By using wild, native plants in garden design, the designer tried to play on the supposed disappearance of the natural beauty of the Netherlands. For example, the rock garden came to look less like a grotto and was now designed on the basis of a thorough study of natural Alpine flora. This specialisation enabled everyone to become acquainted with heather gardens and grass gardens and, after the import of the Japanese maple and other Asiatic plants, also made the Japanese garden a runaway success in popular gardening culture. The increase in environmental awareness in the nineteen-seventies made even keener the curious contradiction between wild nature and garden design, the attempt to control or scientifically guide nature itself.

The Hummelo landscape

Garden architecture has long experience of a subject that is very topical in architecture and urban planning at the moment: the artificiality of the Dutch

Wilde planten in de tuinarchitectuur

Tuinieren heeft zich in de laatste decennia van de negentiende eeuw ontwikkeld tot een populaire bezigheid onder de meer welgestelden. Het aantal 'tuinspecialisten' nam in opvallende mate toe. De lichte aardverschuiving in het tuinieren was destijds deels te danken aan de betere verspreiding van winterharde planten. Vanuit Engeland wist een aantal pioniers met de zogeheten *herbaceous* border, een strook in de tuin beplant met vaste, natuurlijk ogende en kruidachtige planten, de wereld te veroveren. Gertrude Jekyll was reeds op leeftijd toen ze haar, voor veel mensen, aanstekelijke bijdragen leverde aan het tijdschrift *The Garden* van William Robinson en het populaire blad *Country Life*. De suburbane middenklasse, afkomstig uit de grote steden, omarmde met een zichtbaar genoegen de nieuwe hobby in de, in verhouding tot het aristocratische landschapspark, relatief kleine privé-tuin. Verenigingen die zich specialiseerden in één bepaalde groep planten ondervonden een toenemende belangstelling. Ook kwekers speelden op deze ontwikkeling in en legden zich toe op één familie of groep planten. De meest opmerkelijke onder hen waren wel de kwekerijen die zich hadden toegelegd op wilde planten, hoewel het kweken van planten op het eerste oog onverenigbaar lijkt met het begrip verwilderen. Pioniers in Nederland waren onder meer kwekerij De Teunisbloem in Overveen van wilde-plantenkenner Cees Sipkes en kwekerij Duinvoet in Wassenaar van architect J.P. Fokker. Wetenschappelijke ontwikkelingen in de horticultuur en de import en cultivering van plant-materiaal hadden een uitwerking op het tuinontwerp. Bovendien was er een toenemende wetenschappelijke belangstelling voor plantengeografische kennis, verkregen door kartering van wilde planten in beschermde natuurgebieden. Door het gebruik van wilde, inheemse planten in de tuinarchitectuur probeerde de tuinarchitect in te spelen op het vermeende verdwijnen van het Nederlandse natuurschoon. De rotstuin kreeg bijvoorbeeld een minder grotachtig aanzien, maar werd vormgegeven na een intensieve studie van de natuurlijke Alpenflora. Deze specialisering liet iedereen kennis maken met heidetuin en grassentuin, en zorgde ervoor dat Japanse tuinen, na de invoer van de Japanse esdoorn en andere Aziatische planten, een doorslaand succes werden in de populaire tuincultuur. De opkomst van het milieubewustzijn in de jaren zeventig van de vorige eeuw heeft de aardige contradictie van wilde natuur en tuinarchitectuur, de poging zelfs het natuurlijke te willen beheersen of wetenschappelijk te begeleiden, nog verder aangescherpt.

Het landschap van Hummelo

De tuinarchitectuur heeft al heel lang ervaring met een thema dat momenteel in de architectuur en stedenbouw zo actueel is: de kunstmatigheid van het Nederlandse landschap. Landschapsarchitecten zijn tegenwoordig ontwikkelaars van stedenbouwkundige concepten geworden en architecten gebruiken landschap en landschapsarchitectuur als een inspiratiebron voor hun

landscape. Nowadays, landscape designers have become developers of urban planning concepts and architects take the landscape and landscape design as a source of inspiration for their own designs. Growing awareness in society of a supposed shortage of space will undoubtedly have something to do with this reversal in architectural thinking. Few people now doubt that the surroundings or site of a house is of essential importance to its emotional and financial value. Yet, the garden has always been related to the landscape and the house. Both appear to be more or less controllable. It does not make the interpretation of the house and the landscape in the making of a garden any less interesting. An architect will see it differently from a plant expert. Practice has demonstrated that architects are not usually at ease with natural cycles and the living and dynamic properties of gardens.

Now that even the agrarian landscape round Hummelo, in the Achterhoek east of Arnhem, appears no longer able to avoid the urban development of the Netherlands, garden and landscape design is given a new opportunity there. After the land consolidation and cultivation of the last century, the virgin landscape of the past had vanished forever. Present generations grow up in an entirely planned landscape. The extensive heathlands and inaccessible peat lakes of yesteryear have been replaced by a heavily cultivated and varied landscape scene. The order and form of the way the land is organised is

ontwerpen. Ongetwijfeld zal de groeiende maatschappelijke aandacht voor een vermeend ruimtetekort iets te maken hebben met deze omkering in het architectonisch denken. Dat een omgeving of ligging van essentieel belang is voor de emotionele en financiële waarde van een woonhuis trekken weinig mensen meer in twijfel. De tuin is echter altijd gerelateerd geweest aan het landschap en het huis. Beide lijken in meer of mindere mate beheersbaar. Het maakt de interpretatie van huis en landschap in de aanleg van een tuin niet minder interessant. Een architect zal daar anders over denken dan een plantenkenner. De praktijk heeft bewezen dat architecten het meestal niet gemakkelijk hebben met natuurlijke cycli en het levende en dynamische van een tuin.

Nu zelfs het agrarische landschap rond Hummelo in de Achterhoek, ten oosten van Arnhem, niet meer lijkt te ontkomen aan de stedelijke ontwikkeling van Nederland, krijgt ook de tuin- en landschapsarchitectuur daar weer een kans. Het maagdelijke landschap uit oude tijden was, na ruilverkavelingen en ontginningen in de vorige eeuw, al voorgoed verdwenen. De huidige generaties groeien op in een volledig gepland landschap. De uitgestrekte heidegebieden en ontoegankelijke veenplassen van weleer zijn vervangen door een sterk gecultiveerd en gevarieerd landschapsbeeld. De orde en de vorm in de landinrichting zijn vergelijkbaar met de beheersing van de natuur in de tuinen van een zeventiende-eeuwse buitenplaats. Inmiddels laat de vervanging van landbouwgrond door stadsuitbreidingen, stedelijke recreatiegebieden en natuurontwikkeling haar sporen na. De rol van

FOTO'S/PHOTOS: WALTER HERBST

comparable with the control of nature in the gardens of a seventeenth-century country house. In the meantime the replacement of agricultural land by urban expansion, urban recreation zones and natural development have left their mark. The garden designer's role in all this is no more or less than interpreting and changing the existing in the landscape. The landscape can certainly use the imaginative powers with which experiments have for centuries been carried out in the art of gardening.

As a former farm, the large entrance building with its attics and barn at De Koesterd, Oudolf's home, have always had a close relationship with their surroundings. The quality of the soil, its location in the open landscape, the drainage and the shelter against wind and weather are characteristic of the agrarian age. To its inhabitants, the familiar landscape was in the first place a condition for their survival and not so much a picturesque experience of an old peasant's cottage in the fine river landscape of the IJssel. Such practical matters as the fields, the kitchen garden and the position of the sun shaped the farm establishment from the outside in. The farmyard is integrated with the house, the kitchen garden and the agrarian landscape. The location and division of the rooms in the house are inconceivable without the data concerning the landscape. To use the words of garden designer Leberecht Migge, as quoted by the architect Bruno Taut in 1928, the house is not so much a matter of the design of space; it is no more

de tuinarchitect hierin is niet meer of minder dan bestaande gegevens in het landschap te interpreteren en te veranderen. Het landschap kan de verbeeldende kracht, waarmee al eeuwenlang wordt geëxperimenteerd in de tuinkunst, goed gebruiken.

Het grote voorhuis met zolders en schuur van De Koesterd, het woonhuis van Oudolf, heeft als voormalige boerderij altijd een hechte relatie met zijn omgeving gehad. De kwaliteit van de grond, de ligging in het open landschap, de afwatering en de beschutting tegen weer en wind zijn kenmerkend voor de agrarische periode. Het vertrouwde landschap was voor zijn bewoners in de eerste plaats een voorwaarde om te overleven en niet zozeer een schilderachtige ervaring van een oude boerenstulp in het fraaie rivierlandschap van de IJssel. Praktische zaken als de akkers, de boerentuin en de stand van de zon gaven het boerenbedrijf van buiten naar binnen vorm. Het boerenerf vormde een geheel met het huis, de nutstuin en het agrarisch landschap. De plaatsing en indeling van de ruimten in het huis zijn zonder gegevens over het landschap ondenkbaar. De vormgeving van het huis – architect Bruno Taut citeerde in 1928 de woorden van tuinarchitect Leberecht Migge – is niet zozeer vormgeving van ruimte; het is niet meer dan het onschuldig benadrukken van het bestaande. De woon- en werkruimten hebben bij Oudolf binnen en buiten een functionele indeling. De terrassen, het kantoor en de verkoopruimten bij het kwekerijgedeelte vormen de kern van de onderneming. Hier staan de planten in genummerde vakken en de moerbedden. Hoewel de

than the innocent accentuation of what already exists. In Oudolf's house the living and working spaces are functionally divided both inside and outside. The terraces, the office and the sales areas in the nursery section form the core of the enterprise. The plants stand there in numbered zones and peat beds. Although the farm has been given an entirely new function in the last twenty years, the relationship with the original landscape has not been severed. In the experimental garden and the private garden at the front of the house the features of the former vegetation of the farmyard have been incorporated in an original way.

The nursery gardens

The new landscape is an unenclosed garden, wrote the landscape designer Christopher Tunnard in *Gardens in the Modern Landscape*. The second edition of his influential book appeared in 1948 and deals with the urban landscape. As Tunnard put it, one of the most important technical aspects of landscape design – the form, colour and structure of the plants – was work for *The Planter's Eye*. The so-called 'architect's plants' which he lists are divided into all manner of applications and chosen for their structure. In his use of grasses and perennials, Oudolf was inspired by the work of the influential German garden designer and grower of perennials, Karl Foerster (1874-1970). He was more able than anyone else to convince people that grasses could be of interest in garden design as an ornament and for their structure. In addition, grasses maintain their value in autumn and winter, when other plants die down. Foerster was able to achieve his design ideals in his own *Hausgarten* at Bornim near Potsdam. As a designer his primary aim was a successful visual arrangement of plants. To this end he thought up all manner of combinations of plants and gardens which are described and illustrated in a long series of publications including *Winterharte Blütenstauden und Sträucher der Neuzeit* (1911) and *Neue Blumen – Neue Gärten* (1938). The overgrown stone walls, slate terraces and paths and the selection of perennials formed the foundation of Foerster's Bornimer Schule. Because of its role as a model, his nursery garden has been declared an official cultural monument. Garden and landscape designers like Hermann Mattern, who frequently collaborated with the architect Hans Scharoun, started their career as a designer under Foerster.

Continuing from this tradition, Oudolf developed a great many new varieties of plant with special design objectives. This grew in part out of his unhappiness with the plants available on the market. The new varieties have the same actual qualities as the well-known ornamental plants, but look more natural. The first catalogues issued by the Oudolf nursery in the early 1980s are quite simply a voyage of discovery through the plant world. To assemble the collection, systematic research was done into the most suitable varieties in collaboration with profes-

boerderij in de afgelopen twintig jaar een geheel nieuwe functie heeft gekregen, is de relatie met het oorspronkelijke landschap niet verbroken. In de proeftuin en in de privé-tuin aan de voorzijde van het huis zijn de kenmerken van de voormalige erfbeplanting op een originele manier verwerkt.

De kwekerijtuinten

Het nieuwe landschap is een tuin zonder omheiningen, schreef landschapsarchitect Christopher Tunnard in 1938 in *Gardens in the Modern Landscape*. De tweede editie van zijn invloedrijke boek verscheen in 1948 en handelt over het stedelijk landschap. Enkele van de belangrijkste technische aspecten van landschapsarchitectuur – de vorm, kleur en structuur van de beplanting – waren in de woorden van Tunnard het werk van een kenner van beplantingen. De zogeheten architectenplanten die hij achtereenvolgens opsomt zijn verdeeld in allerlei toepassingen en gekozen om hun structuur. Oudolf liet zich in het gebruik van grassen en vaste planten inspireren door het werk van de invloedrijke Duitse vasteplantenkweker en tuinontwerper Karl Foerster (1874-1970). Hij wist als geen ander te overtuigen dat grassen als ornament en om de structuur interessant konden zijn in het tuinontwerp. Daarbij behouden grassen hun waarde in de herfst en winter, wanneer andere gewassen afsterven. Foerster heeft zijn ontwerpidealen weten te verwezenlijken in zijn eigen 'Hausgarten' in Bornim bij Potsdam. Als ontwerper streefde hij in de eerste plaats naar een geslaagd plantbeeld. Daarvoor bedacht hij allerlei combinaties van planten en tuinen die in een lange reeks publicaties, waaronder *Winterharte Blütenstauden und Sträucher der Neuzeit* (1911) en *Neue Blumen – Neue Gärten* (1938), zijn beschreven en afgebeeld. De overgroeide natuurstenen muren, leistenen terrassen en paden en de keur aan vaste planten vormden de grondslag van de Bornimer Schule van Foerster. Zijn kwekerijtuin is vanwege de voorbeeldfunctie tot een officieel cultuurmonument verklaard. Tuin- en landschapsarchitecten als Hermann Mattern, die veel samenwerkte met architect Hans Scharoun, zijn hun carrière als ontwerper bij Foerster begonnen.

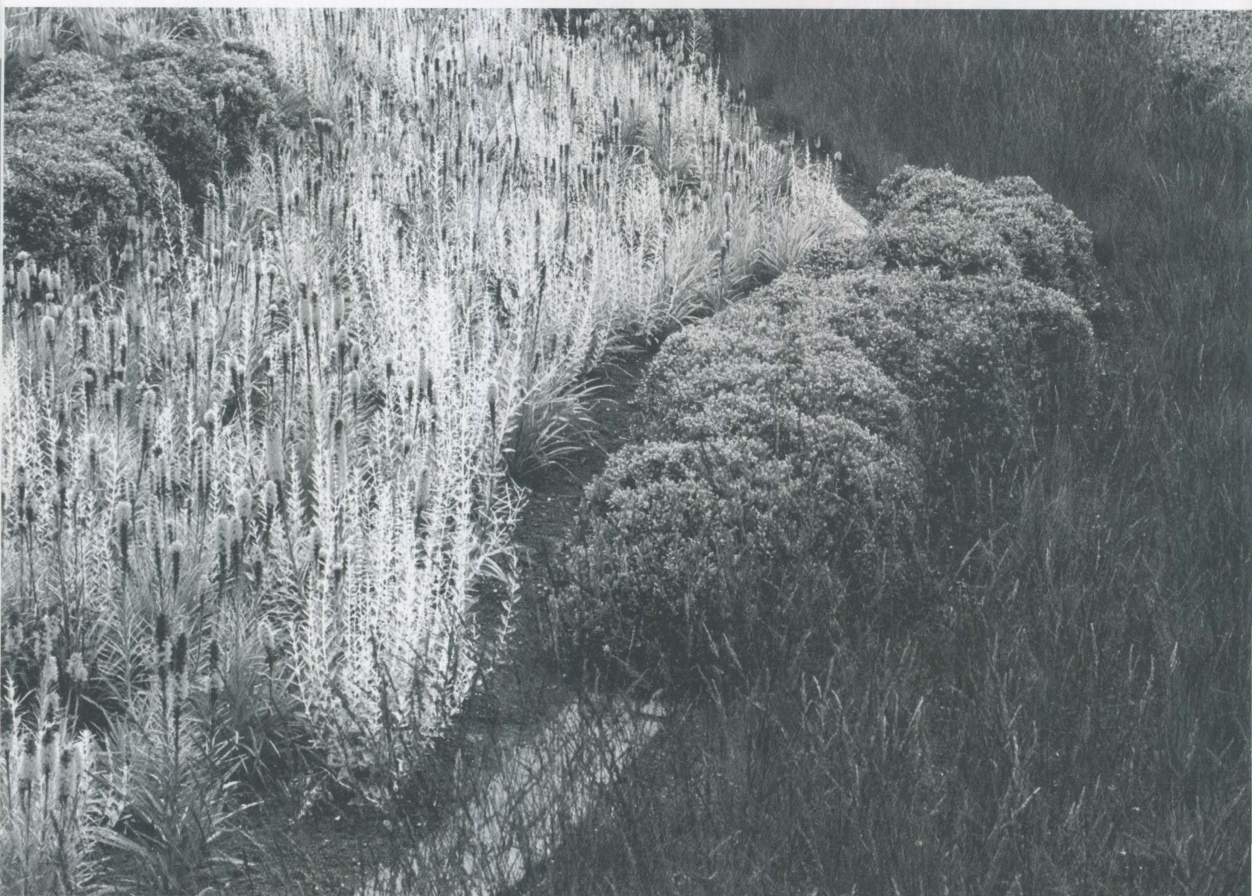
Aansluitend op die traditie ontwikkelde Oudolf een groot aantal nieuwe variëteiten van planten met speciale ontwerpdoeleinden. Dit kwam deels voort uit zijn ontevredenheid over de planten die op de markt verkrijgbaar waren. De nieuwe soorten hebben dezelfde degelijke eigenschappen als de bekende sierplanten, maar een natuurlijker uiterlijk. De eerste catalogi van kwekerij Oudolf, in het begin van jaren tachtig, zijn een regelrechte ontdekkingsreis door de plantenwereld. Voor de collectie is in samenwerking met professionele kwekers en wetenschappers op systematische wijze onderzoek gedaan naar de meest geschikte soorten. Zaden van wilde planten uit Korea, Japan, China en Amerika en van gespecialiseerde kwekerijen in Europa (onder meer de kwekerij van Ernst Pagel, een leerling van Foerster) konden na een uitgebreide testfase aan het assortiment toegevoegd worden.

De planten staan allemaal op enkele duizenden

sional nurserymen and scientists. After an extensive testing period, seeds of wild plants from Korea, Japan, China, and America and from specialised nurseries in Europe (including that of Ernst Pagel, one of Foerster's pupils) could be added to the assortment.

The plants are all kept on an area of several thousand square metres in the nursery section, apparently without order. Despite the fact that everything here appears to be planted functionally, as a major collection for commercial purposes and not as a subtly developed border, the sales-nursery is a visual experience in itself. A walk along the narrow paths among the plants and hedges sometimes several metres tall is a barefaced challenge to the gardening members of the population. The systematic arrangement in the experimental beds of ornamental grasses and perennials (there are few shrubs) provides a complete overview of the forms and colours in Oudolf's work. The low *Epilobium* is seen here alongside the strikingly attractive dark red blooms of *Angelica Giga* and, for example, *Silphium perfoliatum*, one of the tallest perennials in existence. This ornamental grass originates from the 'tallgrass prairie', an endangered plant community in the American Midwest, which is home to grasses and perennials of three to four metres tall. The rhythm set by the series of *Pyrus salicifolia* bushes along the paths, trimmed into the form of rectangular columns, has a calming effect on the whole scene. The same sort of effect can be achieved with certain grasses such as *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster'. The advantage of ornamental grasses is that when mature they require little maintenance. The colour, and more especially the form, are very important elements for classification in Oudolf's design plans. In his gardens, their form during the flowering process, the form of the leaf, the decay after blooming and their form in the winter period appear to acquire a sort of equality. Perennial, herbaceous plants die down in the winter and appear again in spring, while most grasses retain their structure during the winter. It is therefore mainly the structure of the plants and the sometimes spectacular changes during growth that determine the appearance of the planted areas. This picture has been emphasised by all the books that have so far been published on Oudolf's gardens. However, even the best descriptions of the planting techniques can barely reveal their complexity. Years of experience cannot so easily be captured in golden rules and by pointing to a certain flexibility. It is only the garden designer who is able to capture the spontaneous growth and transience of nature in the overall appearance of the planted area without resorting to unnecessary and overly pronounced effects. *Sanguisorba* was for a long time in little demand because of its excessively wild appearance. In Oudolf's gardens, though, it turns out to be a strong, very hardy species that grows in every sort of soil and has an interestingly shaped leaf and way of

vierkante meters, ogenschijnlijk ongeordend, in het kweekrijgedeelte opgesteld. Ondanks het feit dat hier alles functioneel lijkt te zijn aangeplant, als een grote collectie met handelsdoeleinden en niet als een fijnzinnig ontwikkelde border, is de verkoopkwekerij een visuele belevens op zich. Een wandeling over de smalle paden door de soms metershoge planten en hagen is een onverhopen uitdaging aan het tuinierende deel van de bevolking. De systematische indeling in de experimentele bedden met de siergrassen en vaste planten (er staan weinig struikachtigen) geeft een volledig overzicht van de vormen en kleuren in het werk van Oudolf. Het laaggroeiende *Epilobium* (basterdwederik) staat hier naast de opvallend fraaie donkerrode bloei van de *Angelica Giga* en bijvoorbeeld het *Silphium perfoliatum* (zonnekroon), een van de hoogste vaste planten die er bestaan. Dit siergras is afkomstig van de 'tallgrass prairie', een bedreigde plantengemeenschap in het midden-westen van de Verenigde Staten, bestaande uit grassen en vaste planten van drie tot vier meter hoogte. Het ritme van de reeks struiken van de *Pyrus salicifolia* (zilverpeer) langs de paden, gesnoeid in de vorm van rechthoekige zuilen, werkt rustgevend in het totaalbeeld. Met sommige grassen zoals de *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster' kan eenzelfde soort rustgevend effect worden bereikt. Het voordeel van siergrassen is dat ze op volwassen leeftijd weinig onderhoud meer vergen. De kleur, maar vooral de vorm, is een heel belangrijk classificatie-element in de ontwerpschema's van Oudolf. De vorm tijdens het bloeiproces, de vorm van het blad, het verval na de bloei en de vorm in de winterperiode lijken in zijn tuinen een soort gelijkwaardigheid te verwerven. Vaste, kruidachtige planten sterven in de winter af en komen in het voorjaar weer op, de meeste grassen behouden hun structuur in de winter. Het zijn dus vooral de structuur van de planten en de soms spectaculaire veranderingen tijdens het groeiproces die het beplantingsbeeld bepalen. Een beeld dat ook alle tot op heden verschenen publicaties over de tuinen van Oudolf benadrukken. De beste beschrijvingen van de beplantingstechnieken kunnen de complexiteit ervan echter nauwelijks verhullen. Jarenlange ervaring laat zich niet zomaar vangen in gouden regels en door te wijzen op een zekere flexibiliteit. Alleen een tuinarchitect weet het spontane opkomen en de vergankelijkheid in de natuur in het beplantingsbeeld vast te leggen zonder gebruik te willen maken van onnodige en al te nadrukkelijke effecten. *Sanguisorba* (Pimpinel) was lange tijd weinig gevraagd vanwege het te wilde uiterlijk. Bij Oudolf blijken het echter stevige, zeer winterharde, op elke grondsoort groeiende soorten met een interessante bladvorm en groeiwijze te zijn. Het wilde uiterlijk maakt de plantsoort alleen maar interessanter. Daarnaast gaat de aandacht uit naar verbeteringen in vorm en kleur van planten en wordt bijvoorbeeld de spontane uitzaai van planten in een nieuwe kweek geremd. Zijn eerste boek *Droomplanten* verscheen in een groot aantal talen en bevat voor het merendeel niet eerder beschreven soorten. De pastelachtige kleuren en het wilde uiterlijk wekken een natuurlijke indruk en blijken geschikt voor toepassing in elke gemiddelde tuin.

growing. Its wild appearance only makes this plant more interesting. Apart from this, attention is paid to improvements in the plants' shape and colour and, for example, the spontaneous seeding of plants being newly grown is curbed. *Droomplanten*, his first book, was published in many languages and largely deals with varieties never previously described. Their pastel colours and wild appearance create an impression of naturalness and are suitable for use in any average garden. This group of plants has now become so large that Oudolf now hardly uses any other plants in his designs.

Planter's Eye

Oudolf's private garden functions as an experimental garden for his design ideas. People who are interested in this garden and its plants come from far and wide to visit Hummelo. There are references to this garden, where the old horticultural craft has made a comeback, everywhere in design briefs, publications and lectures. Simple adaptations in the choice of materials give this work a universal nature. The private garden at the front of the house shows what combinations of plants can be included in designs. The main entrance to the garden takes the form of a pergola of beech hedging. This divides the garden longitudinally into two parts. A straightforward arrangement of clipped hedges and other trimmed bushes provides shelter in this relatively open landscape. In the plan of the garden, the space is defined by the slightly rolling motion of the 'dragonback hedge'. This beech hedge, an historical element from the agrarian landscape, has been incorporated into the garden. Openings in the hedge link the landscape to the garden. The rest of the arrangement has been marked out by box and yew. The yew is pruned to form a flat round volume or columns scattered throughout the garden. A theatrical extension of yew hedges closes the garden off on the street side with a convex beech hedge, pruned slightly higher, and an avenue of trees that tower above the whole arrangement on both sides of the public road. The hedges form a flowing interplay with the rich selection of plants in the borders and beds, mainly such families as asters, astrantias, monardas and sanguisorbas. These grasses' powerful structure and the Umbellifers here have the upper hand over the use of colour, which by preference does not show too much contrast. In the way the plants are maintained, the interplay of wildness and control has here been given a highly cultivated accent. The whole design scheme is aimed at achieving a planting balance. This balance can also be found in the individual borders, even in the details of the individual plants. A deepened pool surrounded by miscanthus grasses is here the most direct reference to the natural reed beds seen alongside ditches and the silting process in peat ponds.

Oudolf's garden is designed in a familiar relationship with the house and landscape. In the meantime,

De groep planten is inmiddels zo omvangrijk dat Oudolf in zijn ontwerpen nauwelijks meer met andere planten werkt.

Planter's Eye

De privé-tuin van Oudolf fungeert als proeftuin voor zijn ideeën op het vlak van de vormgeving. Voor deze tuin en de beplantingen komen geïnteresseerden van heinde en verre naar Hummelo. In de ontwerp opdrachten, publicaties en lezingen zitten overal verwijzingen naar deze tuin, waar het oude horticulturele ambacht is teruggekeerd. Het werk heeft met eenvoudige aanpassingen in de keuze van het materiaal een universeel karakter. De privé-tuin aan de voorzijde van het huis laat zien welke combinaties van planten in ontwerpen zijn te maken. De belangrijkste toegang tot de tuin wordt gevormd door een berceau van beukenhaag. Deze verdeelt de tuin in de lengte in twee parten. Een heldere structuur van geschoren hagen en andere geknipte struiken biedt de tuin bescherming tegen het relatief open landschap. In de plattegrond van de tuin is de licht golvende beweging van de *dragonback*-haag ruimtebepalend. Deze beukenhaag is als een historisch element uit het agrarische landschapsbeeld in het geheel opgenomen. Door openingen in de haag wordt het landschap bij de tuin betrokken. De structuur is verder in een combinatie van buxus en taxus vastgelegd. Taxus is gesnoeid als een rond plat volume of in de vorm van zuilen die verspreid door de tuin staan. Een theatrale uitleg van taxushagen sluit de tuin aan de straatzijde af met een iets hoger gesnoeide convex-vormige beukenhaag en laanbomen die aan weerszijde van de openbare weg boven het geheel uittonen. De hagen vormen een vloeiend samenspel met de rijke selectie beplantingen in de borders en de plantbedden van vooral plantengeslachten als asters, astrantia's, monarda's en sanguisorba's. De sterke structuur van deze grassen en schermdragende bloemen wint het van het kleurgebruik, dat bij voorkeur niet contrastrijk is. In het onderhoud heeft het spel van verwildering en beheersing hier een sterk gecultiveerd accent gekregen. Het hele ontwerpschema is gericht op het verkrijgen van een balans in de beplanting. Die balans is ook weer terug te vinden in de afzonderlijke borders, zelfs tot in het detail van de individuele planten. Een verdiepte vijver, met rondom miscanthus-grassen, is hier de meest rechtstreekse verwijzing naar de natuur van rietkragen langs sloten en het verlandingsproces in veenplassen.

De tuin van Oudolf is vormgegeven in een vertrouwde relatie met het huis en het landschap. Intussen laten buitenlandse projecten en opdrachten zien dat de beplanting en vormgeving ook elders goed kunnen werken. De prijs die hij won op de Chelsea Flower Show 2000 was daarom een kroon op zijn werk als weker en een uitdaging voor hem als ontwerper. De uitwerking van de opdracht voor een openbaar park in Chicago, in samenwerking met landschapsarchitect Kathryn Gustafson, laat zien dat de plek ook hier het uitgangspunt is. Naast de landschapsarchitectonische en stedenbouwkundige problematiek moet er een oplossing

projects and assignments abroad have shown that this way of planting and design can also work well elsewhere. So the prize he won at the 2000 Chelsea Flower Show was the crown on his work as a nurseryman and a challenge for him as a designer. The way he has handled the job of designing a public park in Chicago, in collaboration with the landscape designer Kathryn Gustafson, shows that here too the location was his starting point. In addition to the landscape design and urban planning issues, a solution also has to be sought with regard to planting. As a nurseryman-designer, Oudolf takes up a position between the client and the landscape designer. The spatial effect of the plants forms part of his task.

Translation: Gregory Ball

gezocht worden in de beplantingen. Als kweker-ontwerper heeft Oudolf een positie tussen de opdrachtgever en (landschaps)architect in. De ruimtelijke werking van beplantingsmateriaal wordt tot zijn taak gerekend.

Literature

Bekkers, G., 'Het Hollandse landschap in de tuinkunst. Plantengemeenschappen als medium bij het ontwerp', *Tuinkunst. Nederlands Jaarboek voor de Geschiedenis van Tuin- en Landschapsarchitectuur*. 1995 (1), Amsterdam, 1996, p. 95-120

Oudolf, P., with N. Kingsbury, *Designing with Plants*, London, 1999

Taut, B., *Ein Wohnhaus*, 1928, reprint Berlin 1995, with an Introduction by Roland Jaeger, chapter 'Der Garten', p. 101

Tunnard, C., *Gardens in the Modern Landscape*, London/New York 1938, 1948², p. 107, The Planters' Eye, and p. 118, Architects' Plants

Literatuur

Bekkers, G., 'Het Hollandse landschap in de tuinkunst. Plantengemeenschappen als medium bij het ontwerp', *Tuinkunst. Nederlands Jaarboek voor de Geschiedenis van Tuin- en Landschapsarchitectuur*. 1995 (1), Amsterdam, 1996, pp. 95-120

Oudolf, P., met N. Kingsbury, *Designing with Plants*, Londen, 1999

Taut, B., *Ein Wohnhaus*, 1928, herdruk Berlijn, 1995, met een inleiding door Roland Jaeger, hoofdstuk 'Der Garten', p. 101

Tunnard, C., *Gardens in the Modern Landscape*, Londen/New York 1938, 1948², p. 107, The Planters' Eye, en p. 118, Architects' Plants

